Hukuk Bölümü 2008/324 E. , 2009/48 K.

- 3285 SAYILI HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI YAPILAN ITIRAZIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - HAYVAN SAĞLIĞI VE ZABITASI KANUNU(MÜLGA) (3285) Madde 47

"İçtihat Metni"

Davacı : S.I.

Vekili : Av. M.C.Ç.

Davalı : Kozan Kaymakamlığı (İlçe Tarım Müdürlüğü)

O L A Y : Menşe şahadetnamesi ve sağlık raporu olmadan hayvan sevk ettiğinden bahisle 04.01.2008 tarih ve 61 sayılı işlem ile, davacıya, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47.maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin 4648 sayılı Kanun'un 4/b maddesi uyarınca 2.662,00 YTL idari para cezası kesilmiş; davacı vekili, söz konusu idari para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KOZAN SULH CEZA MAHKEMESİ; 19.03.2008 gün ve D.İş No:2008/62 sayı ile, Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununda değişiklik yapan 4648 sayılı kanunun 4. maddesi gereğince değiştirilen 3285 sayılı Kanunun son fıkrasına göre; "Para cezaları o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Verilen para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerince tebliğ edilir. Bu cezalara karsı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir" hükmünü taşıdığı; ilgili mevzuat tarafından başvuru yolu gösterilmeyen idari yaptırımlara karşı, Kabahatler Kanununun 27 (1) maddesi gereğince Sulh Ceza Mahkemelerine başvuruda bulunulabileceğinin açık olduğu, ancak idari yaptırımın dayanağı olan mevzuat açıkça bir başvuru ya da itiraz yolu öngördüğü takdirde başvurunun açıkça belirtilen mercie yapılmasının yasal zorunluluk olduğu, başvuran hakkında yapılan idari yaptırım kararına karşı yukarıda belirtilen düzenleme ile İdare Mahkemesine başvuru yolu öngörüldüğünden, söz konusu idari yaptırıma karşı başvurunun yetkili İdare Mahkemesine yapılması gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 1. İDARE MAHKEMESİ; 29.04.2008 gün ve E:2008/612, K:2008/579 sayı ile; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14/3. maddesinde açılan davanın görev ve yetki yönünden öncelikle inceleneceği, 15/1-(a) 'maddesinde idari yargının görevine girmeyen davaların görev yönünden reddedileceğinin kurala bağlandığı; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2., 5560 Sayılı Kanunun 31. maddesi ile değişik 3., 4., 16., 17., 27. ve 29. maddesinden bahisle; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağının anlaşıldığı; 2447 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun "Olumsuz Görev Uyuşmazlığı" başlıklı 14. ve "Yargı Merciince Yapılacak İşlemler" başlıklı 15. maddesine yer vererek; görev kuralları kamu düzenine İlişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, son olarak 08.02.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun ile temel ceza kanunlarına uyum amacıyla çeşitli kanunlarda ve diğer bazı kanunlarda değişiklikler yapılmış, buna göre özel kanunlarında daha önce dava yolu idari yargı olarak gösterilen kimi düzenlemelerin kanunlarından çıkarılmış bulunduğu; incelenen uyuşmazlıkta, idari para cezasına ilişkin görevli mahkemeyi belirleyen yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 08.02.2008 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, 3285 sayılı Yasa maddelerine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde gerek 5728 sayılı Kanun gerekse Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi hükmü karşısında adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı; gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 02.03.2009 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının onaylı bir örneğinin 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneğinin Başkanlık yazısı üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör - Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesine göre verilen para cezasının kaldırılması istemiyle

açılmıştır.

3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun olay tarihinde yürürlükte bulunan 4648 sayılı Kanun'un 4. maddesiyle değişik 47. maddenin (b) bendinde, menşe şahadetnamesiz ve veteriner sağlık raporsuz olup, menşei ile menşeinde salgın hastalık olmadığı tespit edilen hayvanları naklederken veya naklettirirken yakalanan veya ele geçirilen hayvan sahiplerine idari para cezası verileceği kurala bağlanmış; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen 2. fıkrasında, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, itiraz üzerine verilen kararın kesin olduğu, itirazın, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılacağı, bu Kanuna göre verilen idarî para cezalarının 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı öngörülmüşken; 56. madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 456. maddesiyle, "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara mahallî mülkî amir tarafından karar verilir" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kozan Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 19.03.2008 gün ve D.İş No:2008/62 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 02.03.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.